

Středoškolská odborná činnost 2009/2010

Obor č. 17:

Filosofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

HOMOSEXUALITA X KŘESŤANSTVÍ

Autor: Lukáš Štěpánek

Škola: Vyšší odborná škola sociální a Střední pedagogická škola

Zahradní 249

383 01 Prachatice

Jihočeský kraj

Třída: 4. A

Konzultant práce: Mgr. Jiří Slad

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně s použitím informačních zdrojů uvedených v seznamu.

V Prachaticích 2010-04-06

.....
Lukáš Štěpánek

Anotace

Předkládaná práce „Homosexualita X křesťanství“ se zabývá vztahem římskokatolické církve k sexualitě obecně, k homosexualitě a postojem k homosexuálním křesťanům. Nejprve se pokouší postihnout církevní definici sexuality. Následně zkoumá a definuje místa v Bibli, ve kterých je homosexualita zmiňována. Z těchto poznatků pak zprostředkovává morálně teologický pohled na lidskou sexualitu a její význam a osvětluje křesťanskou nauku o sexualitě. Dále vysvětluje komplementaci pohlaví.

S předpokladem znalosti výše uvedené problematiky z prvních dvou kapitol pak následně hledá odpověď na otázku, zda a proč římskokatolická církev odmítá homosexuály a jak na homosexuály nahlíží. Přináší názory teologických psychoterapeutů na straně jedné a homosexuálních křesťanů na straně druhé.

V závěru práce je zmiňován pohled na katolickou definici lidí „s homosexuálními sklony“ a „homosexuálně žijících“, včetně problematiky homosexuality v kněžských seminářích.

Čtvrtá, závěrečná kapitola je stručným přehledem osobností zabývajících se v prostředí římskokatolické církve touto problematikou.

Práce je uceleným souhrnem známých i méně známých informací o této tématice. Přináší názory pro i proti ve vyrovnané míře a vyzývá k otevřené diskuzi.

Obsah

Úvod	5
1 Homosexualita v Bibli	6
1.1 Starý zákon	6
1.2 Nový zákon	9
1.3 Závěr.....	11
2 Homosexualita z morálněteologického pohledu	11
2.1 Fenomén homosexuality na pozadí současné společnosti.....	11
2.2 Význam lidské sexuality	12
2.2.1 Lidská sexualita jako <i>IMAGO DEI</i>	12
2.2.2 Křesťanská nauka o sexualitě.....	13
2.3 Homosexuální chování v církevním světle významu lidské sexuality.....	13
2.4 Homosexualita komplementace pohlaví	14
2.5 Odmítá církev homosexuály?.....	15
2.6 Homosexuální tendence a nezcizitelná důstojnost člověka.....	16
2.7 Závěr.....	18
3 Homosexualita z katolického pohledu	18
3.1 Homosexuální ideologie v církevních kruzích.....	18
3.2 Homosexuální ideologie a její katolická podoba – dogmata homosexuálů	19
3.1 Teologické názory psychoterapeutů.....	20
3.2 Odpověď víry na dogmata homosexuálů	21
3.3 „Homosexuálové“, „lidé s homosexuálními sklony“ a „homosexuálně žijící“.....	22
3.4 Homosexuální sklony v kněžském semináři	23
3.5 Závěr.....	25
4 Osobnosti zabývající se touto problematikou	26
Závěr.....	27
Seznam použité literatury	29

Úvod

Téma mé práce jsem zvolil po krátkém přemýšlení. Jako osobu s křesťanskou výchovou (ovšem má definice v církvi zní „heretik“) mě toto kontroverzní téma zajímalo. O to víc, že osobně znám několik homosexuálů a dost dobře nechápu, proč církve tyto lidi tak vehementně odmítá. Pokládám si proto dvě otázky:

- 1) Proč odmítá církve homosexualitu?
- 2) Jaké prostředí vytváří církve homosexuálním křesťanům a homosexuálům vůbec?

Práce je členěna do několika částí. Nejprve se zabývám homosexualitou ve Starém a Novém zákoně, protože veškeré učení církve vychází právě z Bible. Z tohoto důvodu se domnívám, že je nutná znalost církevního na vnímání sexuality a manželství.

Druhá kapitola se zabývá teologickým výkladem jednotlivých biblických pasáží o sexualitě, manželství a homosexualitě. Naopak třetí kapitola řeší postoj římskokatolické církve k lidem s „homosexuálními sklony“ a k lidem „homosexuálně žijícím“.

Pro doplnění předkládám ve čtvrté kapitole nejznámější osobnosti, které se touto problematikou zabývali či zabývají.

1 Homosexualita v Bibli

V naší společnosti, plné tolerance, je celkem obtížné mluvit o homosexualitě v Bibli. Sexuální morálka církve je tvrdě odmítána, celé téma je tedy považováno za kontroverzní. Bible je citována a interpretována bez ohledu na tradiční výklad. Je zapomínán 2. vatikánský koncil i Papežská biblická komise:

„Úloha závazně vysvětlit psané nebo tradicí zachované slovo Boží je svěřena pouze živoucímu učitelskému úřadu církve, jehož plná moc je vykonána ve jménu Ježíše Krista“

Pokud tedy jde o výklad biblických pasáží, je důležitý kontext s výklady církevních otců v prvních staletích. Vždyť právě oni byli těmito spisům nejbližší! Dá se pokládat za zvláštní, že většina moderních komentářů, obzvláště v německém a anglickém jazyce, církevní otce zcela ignoruje.

Kromě toho je žádoucí poznat výklad textu v literatuře židovské, a sice proto, že Starý zákon v mravouce koresponduje s ortodoxními židy. Tato znalost je cenná i proto, že židé sexualitu neodmítají a nejsou nikým nařčeni, že jejich učení o lidské sexualitě je nezdravé. Proto je dobré znát, co učí rabínské spisy.

Není v mých silách nabídnout detailní exegezi (kritické zkoumání textu, vytažení významu daného textu) relevantních biblických míst, ale i tak se budu zabírat Zákonem.

1.1 Starý zákon

Chceme-li pochopit odmítavý postoj církve k homosexualitě, musíme vyjít z knihy Genesis: „Bůh tedy stvořil člověka jako svůj obraz... A stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal a Bůh k nim promluvil: Plod'te se a množte se a zalidněte Zemi.“ Ve druhé kapitole čteme: „Potom promluvil Bůh, Pán: Není dobré, aby člověk zůstal sám. Chci mu poskytnout pomoc, jaká mu přísluší.“ Adamova reakce na ženu – Boží dar – je: „To je konečně kost z mých kostí a maso z mého masa. Bude se nazývat žena, neboť byla vzata z muže. Proto opustí muž otce i matku a spojí se se ženou a budou jedno tělo.“

Musíme se tedy opřít o chápání sexuality jako takové. Nejde o to, že Bůh stvořil Adama a Evu, ale o stvoření dvou pohlaví, která patří k sobě. Takto chápe sexualitu církev, podle kapitol Genese. Tyto kapitoly informují o plození a o partnerském vztahu. Dle exegetů zároveň vylučují homosexualitu. Tudíž na katolický pohled na homosexualitu se nesmíme dívat jako na reakci proti „pohanskému kultu“, ale jako na logický důsledek obrazu člověka podle Bible.

Ovšem paušální odsouzení homosexuality ve Starém zákoně bylo ve starověku jediné. Na Blízkém východě se homosexualita trpěla, ačkoliv se nepovažovala za chvályhodnou. Jako v případě Řeků – pouze za předpokladu, že k tomu oba partneři dali souhlas. V Mezopotámii bylo homosexuální chování zakázáno jen tehdy, pokud byl někdo pod nátlakem. Egypťané nepovolovali pouze pederastii (homosexuálně-pedofilní vztah).

Starozákonní „ne“ proti homosexualitě vstupuje i do zákonů. Jak praví Leviticus: „Nesmíš spát s mužem (*zakar* – mužské pohlaví), jako se spí se ženou, to by byla ohavnost.“ Nebo také: „Jestliže někdo spí s mužem, jako se spí se ženou, potom spáchal ohavnost, oba budou potrestáni smrtí, jejich krev na ně padne.“ (Lev 18,22)

Za povšimnutí stojí, že slovo pro bytost, se kterou člověk spí, není jen „muž“ (v doslovném chápání DOSPĚLÝ), ale „mužský“, tedy každý mužský tvor bez udání věku. Též je zde použito výrazu *ischa*, „žena“, takže bychom očekávali korespondující výraz *isch*, „muž“.

Za druhé je toto chování označeno výrazem „ohavnost“. Slovo *toebah* je závažný výraz, zahrnující některé přečiny proti rituálním zákonům, ale i proti morálce. Ale homosexuální chování není postaveno nad ostatní ohavnosti jako to nejhorší. Každopádně jsou všechny výše jmenované činnosti neslučitelné se zvláštním vztahem Izraele k Bohu s jeho příkázáním: „Buďte mi zasvěceni, neboť já, Pán, jsem svatý a odloučil jsem vás ode všech těchto národů, abyste mi náleželi.“ (Lev 20,26).

Co se týče pasáží Leviticu, mohlo by nás napadnout: I přes to, že mnoho moderních exegetů tvrdí, že tyto úryvky „zákona svatosti“ vznikly ve vyhnanství, můžeme soudit, že se v první řadě vztahovaly ke kultovní prostituci v Izraeli. Každopádně je v 18. kapitole jmenován kult Molocha. Když argumentujeme, že homosexuální chování má být v souvislosti pouze s tímto kultem, pak nesmíme opomenout, že se zde zmiňuje i smilstvo s příbuznými a menstrujícími. Zákaz homosexuality je znovu zdůrazněn ve 20. kapitole, kde se ale kult Moloch již vůbec nevyskytuje. Konečně, je jednoduché konstatovat, stejně jako někteří starozákonníci, že Izrael odmítl přijmout zvyky svých sousedů – pohanů.

Zvyklosti Izraelců můžeme připisovat buď Boží prozřetelnosti nebo také pasivnímu přijetí zákazů cizoložství i předmanželských vztahů. Do této skupiny patří i incest, pojídání vepřového masa a homosexualita.

Dodnes je též velmi sporné spojení chrámové prostituce s homosexualitou. Není totiž jediný důkaz, že by bylo u Kanaánců mnoho chrámové prostituce. Spojujeme-li homosexualitu s Kanaánci, neznámá to, že by to byl důvod proto, že byli spojeni s kultem! Tento fakt je často opomíjen. Například Clemens z Říma zastává postoj, že nebezpečí

modlářství a pohanského kultu tkví v tom, že vedou k homosexuálnímu chování, a ne naopak. V jednom výkladu Genese je v Talmudu sedm přikázání, která zavazují všechny potomky Noemovy. Podle Sanhedrinského seznamu je páté přikázání proti cizoložství, které zahrnuje podle Moswe Majmonidese i homosexuální chování.

Zpátky k první knize Bible. Možná v době, kdy byla psána Genesis 19 o Sodomě a Gomoře, stálo v popředí pozornosti spíše porušení hostitelského práva, jak tvrdí exegeti. Ale srovnání textů ukazuje, že Sodoma a Gomora jsou symbolem pro různé druhy těžkých hříchů a pochybení. Na jedné straně je nutné zmínit, že takovýto výklad je třeba hledat v židovských pramenech, ale to není výklad jediný. Na straně druhé církev koncentruje svůj výklad výhradně na homosexuální chování: „Je jasné, že *porušení hostitelského práva* vychází z homosexuálního násilí.“ Jako srovnání a další důkaz můžeme citovat knihu Soudců 19.

Celá aféra s „homosexuální Sodomou a Gomorou“ je připisována vlivu Filóna z Alexandrie, ten dokonce Sodomu a Gomoru označil za „sexuální perverzi“, ale také Justin Mučedník označuje sodomii za ohavnost. Justin je zmiňován jako stěžejní důkaz vlivu Filóna před koncem druhého století. Svým vlivem prý působil hlavně na alegorický výklad Písma svatého, čímž se stala známou exegetická tradice církve. Židé ale Filoména nezmiňují. Neměl prý žádný vliv na teologii, jak bylo formulováno v rabínských spisech, a tudíž také na učení o homosexualitě. Domnívám se, že takový vliv nebyl nutný. Faktem zůstává, že židovská tradice zakazuje každou formu smilstva, včetně masturbace, a považuje ji za namířenou proti Tóře, tzn. proti Boží vůli – a proto ji zakazuje!

Neoddiskutovatelné je, že interpretace hříchů Sodomy a Gomory jako homosexuálního chování se stala zdaleka nejrozšířenějším výkladem v církvi i ve všeobecném jazykovém úzu („sodomie“) a že tuto interpretaci používá i Judův dopis. Dovoluji si citovat a korigovat překlad: „Také Sodoma a Gomora a jejich sousední města jsou příkladem: podobným způsobem jako ony provozovaly smilstvo a chtěly obcovat s bytostmi jiného druhu, proto byly potrestány věčným ohněm!“ Bohužel, jednotný překlad je zavádějící. Správný překlad totiž, podle exegetů, zní: „Podobným způsobem jako ony provozovaly smilstvo a chtěly obcovat s jiným masem (*sarkos heretas*).“ To můžeme překládat jako „jiné maso“, nebo „bytosti jiného druhu“, případně jako „bytosti homosexuální“!

Při všeobecné diskuzi o homosexualitě ve Starém zákoně jsou poněkud přehlíženy knihy Makabejské, i když v katolickém pojetí, i v pojetí východních církví, patří k Bibli. Některé moderní komentáře k těmto knihám zmiňují homosexuální praktiky coby součást vynucené helénizace. Cílem Helénistů bylo oslabit Jahveho jako jediného Boha. Chtěli, aby se stal

bohem mezi ostatními bohy a bohyněmi. Toto židé považovali za větší hrozbu, než případné zmenšení moci státu nucenou helenizací. Takzvané gymnázium bylo známé tím, že se tu kromě povolené pederastie praktikovali homosexuální akty mezi dospělými muži. I když text v 1 Mak 1,48-49 se v první řadě vztahuje stále k pederastii: „Král ... nařídil ... syny (Izraele) nechat neobřezané a jejich duše poskvřňovat všemocnou nečistotou a ohavností, až by byla vymýcena každá vzpomínka na Boží zákon a změněna jeho ustanovení.“

2 Mak 4,12 tuto zvrácenost potvrzuje: „Úmyslně nechal přímo pod hradem zřídit závodistiště a syny z nejlepších rodin přiměl k tomu, aby si nasadili řecký klobouk.“ Této slovní hříčce však klasický překlad Bible rozumí špatně. Původní spojení *hypotasson hypo petason* totiž doslovně neznamena „nasadit si řecký klobouk“, ale „**svádět pod petasou** (řeckým kloboukem)“. Jeroným rozumí této slovní hříčce s ukrytým sexuálním významem velmi dobře, když ji překládá jako: „*in lupanaribus ponere*“ = umístit do nevěstinců.

Celá věc dává smysl, pokud správně přeložíme i odkaz na 1 Mak 1,15: „Tak odpadli od svaté smlouvy, smísili se s cizími národy a propůjčili se k tomu, aby konali zlo.“ Výraz „*zeugizein*“ (smísili se) je totiž ve vztahu k lidem metaforou pro sexuální spojení homosexuální. Bez povšimnutí nenechme ani 2 Mak 4,19. Obětujeme-li Héraklovi, musíme si uvědomit, že Hérakles byl symbolem pro homosexuální lásku.

1.2 Nový zákon

Co se Nového zákona týče, Ježíš (nebo čtyři evangelisté) k tématu homosexuality nic neříkají. V Novém zákoně je to Pavel, kdo se tímto tématem zabývá, podivuhodně často. V pavlovských obcích (církvích, křesťanských společenstvích) byla totiž jiná situace než v Kristově Izraeli. Samozřejmě to neznamena, že byl Pavel ve svém názoru ovlivněn helenistickým světem, nebo helenisticko-židovským smýšlením, ačkoli, jak sám často říká, byl především genetickým židem. Nesmíme opomenout, že Pavel měl rabínské vzdělání. Je obtížné dnes říci co přesně to znamena, krom toho, že byl obeznámený s tehdejší pojetím světa a že jeho vlastní exegeze byla typickou exegezí židovskou prvního století.

Mnoho listů označených Pavlovým jménem bylo napsáno až dávno po Pavlovi, ale podle židovské tradice obsahovaly ústní toru (*torah be-al peh*), vzniklou několik století před Kristem. Každopádně i tyto texty odrážejí smýšlení prvního století. Talmud považuje každé sexuální spojení mimo (církvní) manželství za hříšné, i když s rozdílnou tvrdostí. A prvně se zde zahrnuje i chování lesbické.

Exegeti jmenují čtyři místa v Novém zákoně spojená s homosexualitou: 1 Kor 6,9-11, 1 Tim 1, 9n., Řím 1,18-28 a Judův dopis 7. Zároveň ale upozorňují, že v tzv. *Seznamu neřestí* v 1Kor 6,9-10 jsou dva výrazy překládány nepřesně: *malakoi* a *arsenokoitai* (všeobecně uznávaný překlad: *prodejní hoši* a *przritelé chlapců*). Druhé slovo – „arsenokoitai“ – se zdá být neologismem. Mohlo se totiž stát, že Pavel mínil jen pederastii a prostituci a že až později byl církevními otci tento význam rozšířen tak, aby zahrnul každou formu homosexuálního chování. Podívejme se na překlady v jiných jazycích, abychom definovali rozdíly: „*dépravés, gens de moeurs infames*“ (La Bible de Jerusalem); „*male prostitutes, sodomites*“ (New Revised Standard); „*effeminati, depravaci*“ (La Bibbia, Edizione San Paolo). Vulgáta (latinský, a pravděpodobně nejpřesnější, překlad Písma svatého) je jistě klíčem k porozumění těchto slov v prvních staletích církve: „*molles, masculorum concubitores*“. To doslova znamená „[ty, kteří jsou] z mužů (množné podstatné jméno), přešli [sexuálním aktem] na spojence“.

Ovšem někteří exegeti tvrdí toto: „Výklad v homosexuálním smyslu je správný jen z pol. Výraz „*molles*“ totiž významově uzavírá předešlý verš, ačkoli gramaticky patří ještě k tomuto (verši). Pokud si *molles* odmyslíme, zbyde: '*Masculorum concubitores*', a to nemůže nikdy znamenat '*muž(e) – spojence*', ale jen '*spojence muže*'. *Concubitores* je sice mužský rod, ale používán ve významu ženském. Smíšené množné číslo je vždy ženské. Aby to vše dávalo smysl, musíme se podívat do řeckého originálu, kde je přímo výraz *feminin* - označení pro prostitutky. Na tomto základě *arsenokoitai* musí znamenat promiskuitní ženy!“

Zajímavostí je, že výraz „*arsenokoitai*“ – przritelé chlapců (dle uznávaného překladu) je použit i v 1 Tim 1,10. A ve francouzštině, angličtině, italštině a latině je přeložen takto: „*homosexuales*“, „*sodomites*“, „*omosessuali*“, „*masculorum concubitoribus*“.

V Pavlově listě Římanům 1,26-27 posoudí každý sám, zda se text vztahuje i k lesbickému vztahu, nebo jen k homosexuálnímu, případně čím se způsobilo mezinárodní nedorozumění exegetů. Text zní: „Proto je Bůh vydal ponižujícím vášním: jejich ženy vyměnily přirozený styk za nepřirozený, stejně tak muži se vzdali přirozeného styku se ženou a zahořeli žádostivostí jednoho ke druhému, muži páchali smilstvo s muži a dostali náležitou mzdu za svůj poklesek.“

Pokud se argumentuje tím, že v Řím 1,26 se nemluví o lesbickém chování přímo a domýšlet si můžeme co chceme, odporuje to jednoznačnému významu použitých slov v řeckém originále. Zde je totiž výraz „*homoios*“, znamenající „právě tak“ – což jasně udává paralelu mezi chováním mužů a žen.

Martin Stowasser k tomu poznamenává toto:

„Tak mě napadá, že v těch řídkých svědectvích, která v antice vůbec o lesbické lásce pojednávají, to vypadá, jako by nebyla srovnávána s mužskou homosexualitou, nýbrž že je jen alternativou heterosexuálního chování. Ve svědectvích o obou formách sexuality, a ty jsou ještě řídkší, není nikde lesbická láska uváděna na prvním místě před láskou homosexuální. Za prvé je vždy jako přívěsek k mužské problematice, a za druhé se pohybujeme v textu z doby, kdy se psalo o mužích.“

Lidově řečeno: Pavel nemohl mínit lesbické chování tak, jak jej chápeme dnes, jelikož v jakékoli jiné dobové literatuře se nevyskytuje zmínka o lesbickém chování dříve než o homosexuálním. Otázkou je, jak pádným je toto důkazem. Ovšem platí, že svědectví o lesbickém chování (v literatuře) jsou však zřídka.

K druhému argumentu – že totiž ve verši 27 je míněno pouze ojedinělé homosexuální chování mezi heterosexuálními muži – neexistuje žádný odkaz v tomto smyslu. Snad by byl tento výklad i možný, ale poselství textu je přece jen asi jiné. A sice, že obcování mimomanželské, ať už je homosexuální mezi homosexuálními muži, nebo homosexuální mezi heterosexuálními muži, nebo lesbické, je odsuzováno a bráno jako smilstvo.

1.3 Závěr

Učení církve o homosexualitě se neopírá pouze o těchto několik málo míst v Bibli, která se vztahují k tématu homosexuality (nebo nevztahují, mnohde nemá církev ještě jasno). V čem jasno ale má je to, že z Bible vychází veškeré její učení a chceme-li se podívat na homosexualitu z křesťanského pohledu a tento pohled pochopit, je nezbytně nutné tuto znalost mít. Prvně tedy pochopit křesťanské vnímání sexuality a manželství (Starý zákon, první kniha) a od toho můžeme postupovat v úvahách dále.

2 Homosexualita z morálněteologického pohledu

2.1 Fenomén homosexuality na pozadí současné společnosti

Jedním z velkých fenoménů moderní doby je všudypřítomnost sexuality. Stále více převládá názor „proč ne“. Až v moderní době je vnitřní souvislost mezi sexuálním projevem a plozením lidského života potlačena pomocí pilulek a jiných prostředků antikoncepce. Encyklika „Humanae vitae“ papeže Pavla VI. tento problém předvídá a snaží se mu zabránit.

Bohužel ani církev této encyklice dostatečně neporozuměla, natož média, která celý problém zevšeobecnila a paušalizovala.

Je-li řeč o homosexualitě, po tom, co jsme se zaobírali Biblí, musíme zmínit i dnešní nazírání sexuality. Fenomén homosexuality samozřejmě nevznikl v důsledku sexuální revoluce, ale objevoval se průběžně během věků ve všech společenských vrstvách a u všech národů. Dnes už se podařilo protlačit homosexuální styl života mezi diskutovaná témata a v několika amerických i evropských státech je homosexuálům poskytována možnost registrovaného partnerství. Je ovšem znám případ heterosexuálního páru z Lince, který se vehementně domáhá registrovaného partnerství. Bojují tím proti nerovnoprávnosti manželství a registrovaného partnerství, to totiž obsahuje mnohem méně povinností i práv než manželství. Právník zmíněného páru se odvolal na soud se slovy: „Všem lidem by měla být poskytována stejná práva. Ne rozličná práva pro rozličné lidi!“

Vzhledem k dnešnímu všeobecnému diktátu uspokojení není divu, že se homosexuálně orientovaní lidé nechtějí vzdát svých práv (nastíněných v kapitole „Homosexuální ideologie a její katolická podoba – dogmata homosexuálů“) a sexuální aktivity, zatímco ostatní se v sexuálních aktivitách a svých právech vyžívají. Na jedné straně je názor laiků – *Sexuální orientace neovlivňuje kvalitu osobnosti člověka*, na straně druhé názor teologů – *Homosexualita je tématem více než politizovaným a neslouží ke zdokonalení člověka stvořeného k obrazu Božímu, ale spíše tento obraz znetvořuje!*

Morální hodnocení homosexuality musí proběhnout v rámci sexuality. Pokládáme-li tuto otázku, ptáme se též na přirozené určení člověka. S ohledem na *morálněteologické* hodnocení problematiky je třeba – dle II. vatikánského koncilu – vzít na zřetel i zjevené slovo Boží, tradici a víru církve.

2.2 Význam lidské sexuality

2.2.1 Lidská sexualita jako *IMAGO DEI*

Že Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, už víme. Tento Bůh byl ale Trojjediný. *Communio Personarum*, stvořil tedy člověka jako muže a ženu, aby jednoduchým analogickým způsobem vytvořili *communio Personarum*. „Jako duch v těle, to znamená jako duše, která se v těle projevuje, a jako tělo, které je oživeno nesmrtelným duchem, je člověk v této jednotné celistvosti povolán k lásce.“ Muž a žena jsou tedy povoláni, aby odráželi vnitřní jednotu Stvořitele i v pohlavním vztahu a představovali tak sexuální sjednocení. Sexualita je tak

součástí Božského obrazu člověka – je eminentně pozitivní a dobrá. Ale do jaké míry lze hovořit o *sexualitě* jako o obrazu *trojjediného* Boha? Tuto otázku musíme vyřešit analogicky.

Úplné oddání se Otce Synovi a Syna Otci je v Bohu třetí osobou – Duchem Svatým.

Duch svatý je tedy „výsledkem“ propojení Otce a Syna. A stejně tak i ve spojení muže a ženy by měla vzniknout třetí lidská osoba. Nový život. Dítě.

Muž a žena v tomto splynutí smějí zakoušet rozkoš a radost, jako výraz jejich lásky. To je obrazem extáze lásky trojjediného Boha.

Sexualita není církví vnímána jako biologický proces. Nechápe ji jako spotřební zboží. Označuje za těžký omyl „sex – zábava ve volném čase“ (*recreational sex*), protože sexualitu intimizujeme na nejnaternější podstatu člověka a jeho věrné podoby s Bohem. Potažmo jeho důstojnosti.

2.2.2 Křesťanská nauka o sexualitě

Z toho, co už jsme řekli, můžeme vyvodit dvě podmínky, které podle církve a církevního učení musejí být splněny, aby používání pohlavního síly odpovídalo důstojnosti člověka jako *Imago Dei* a přispívalo k jeho zdokonalení.

- 1) Sexuální splynutí musí být projevem osobního oddání se muže a ženy v tom nejširším významu slov. Tedy v láskyplném životním oddání se manželskému společenství.
- 2) Musí být otevřené k předávání života.

Církev vždy *sub luce Evangelii et humanae experientiae* učila, že je pouze doživotní spojení muže a ženy v manželství a že tak jedině správně smí být prožívána sexualita způsobem, kterým chtěl Bůh. A způsobem, který je důstojný člověka.

Tím pádem je každá forma sexuálního styku mimo manželství odporující hlubokému významu lidské pohlavnosti (např. mimomanželské vztahy, masturbace atd.). Ovšem i v manželství se můžeme odchýlit od tohoto obrazu (např. ztrátou lásky k partnerovi, používáním antikoncepčních prostředků, nepřírozeným stykem atd.).

Církev jasně říká – tyto a jiné formy využití pohlavní síly neslouží k nynějšímu a věčnému blahu člověka, ani ke zdokonalení jeho věrné podoby s Bohem. Příčí se lidské důstojnosti, a proto mají být z morálně teologického pohledu odmítány.

2.3 Homosexuální chování v církevním světle významu lidské sexuality

Otázkou je, co znamená „Tyto a jiné formy využití pohlavní síly neslouží k nynějšímu a věčnému blahu člověka, ani ke zdokonalení jeho věrné podoby s Bohem. Příčí se lidské důstojnosti, a proto mají být z morálně teologického pohledu odmítány!“ ve vztahu

k homosexualitě. Posuzujeme-li homosexualitu z katolického chápání sexuality, pak tedy není v pořádku. Neodpovídá Stvořitelem předurčenému významu sexuality. Homosexuální akty odporují milostné řeči lidského těla. Neslouží ani ke sjednocení parametrů, ani k afektivní nebo vzájemně se doplňující pohlavní potřebě muže a ženy. Navíc jsou naprosto nevhodné pro předávání dalšího života. Homosexuální akt, třebaže aktéry spojuje upřímné přátelství, nebo láska, není způsobilým zobrazením Trojjediného Boha. Církev však sama tvrdí, že přátelství je hned po manželském svazku to nejcennější co máme – miluj bližního svého. Teologové však tvrdí – *miluj* znamená přátelství, ne sexuální vztah. Myslím, že všichni chápeme, že přátelství je jedna věc a sexuální (případně homosexuální) spojení věc druhá. Láskyplného odevzdání pomoci řeči těla vyjádření tak Boha jsou schopni jen muž a žena.

Některé homosexuální akty jsou ale chápány jako přátelství. Je znám případ mnoha homosexuálních pouze (a jediné) sexuálních partnerů „Pak je toto chápání subjektivní a mylné.“ shodují se teologové. Nesplňují totiž definici sexuálního aktu vyměřenou již dříve zmíněnými dvěma body (v kapitole Křesťanská nauka o sexualitě), které pohlavnímu aktu dodávají význam a důstojnost. „Homosexuální jednání nevede k naplňujícímu spojení, které by bylo schopné předávat život, a odporuje výzvě k životu v takovém vzájemném odevzdání, o kterém evangelium říká, že je v něm obsažena podstata křesťanské lásky.“ (*Persona humana* 7, též projev Jana Pavla II. z 21. ledna 2000 k otevření soudního roku Římské rotý: L'Osservatore Romano)

Podle církve je třeba odmítat homosexuální chování, protože použití pohlavní síly jen a jediné v manželském objetí slouží opravdovému blahu člověka i společnosti. A v důsledku toho je třeba odmítat jakékoliv sexuální odchylky. Církev svatá pak na základě tohoto – opírajíc se o Písmo Svaté a výroky Svatého Otce – vždy učila a učí, že homosexuální jednání se prohřešuje proti *lex naturalis*, není v pořádku a je morálně zavržením hodné, stejně jako všichni, kdo jej podstupují a nelitují svého hříchu.

2.4 Homosexualita komplementace pohlaví

Komplementace pohlaví je podstatným aspektem, který si v tomto tématu také zaslouhuje pozornost.

Bůh stvořil člověka jako muže a ženu. Nikoliv jako dvě osoby stejného pohlaví. Bibli nelze brát jako historickou knihu a odpočítat, že v ten a ten den vznikl Adam a v ten a ten den Eva. Bible mluví v obrazech a na tomto obraze je nejdůležitější právě toto – Bůh stvořil muže a ženu jako dvě pohlaví. Pohlaví mají stejnou důstojnost a důležitost, ale jsou rozdílná –

tělesně i duševně. Muži a ženy jinak vypadají, ale i jinak myslí, odlišně cítí, vnímají, milují. Papež Jan Pavel II poznamenal: „Jen ve spojení dvou pohlavně rozdílných osob se může zdokonalení jednotlivce uskutečnit pomocí syntézy jednoty a vzájemného psychofyzického naplnění.“

Tak stojí psáno i v katechismu: „Obě pohlaví mají stejnou důstojnost a jsou – i když odlišným způsobem – obrazem síly a něžné lásky Boží.“

Popření rozdílnosti pohlaví (velmi rozšířené v jistých kruzích například i díky fenoménu feminismu) vrhá lehký zmatek na posouzení příčin a podstaty homosexuálů a jejich rozporů s církví.

Homosexuální akty, podle církve, totiž postrádají naplnění právě skrze jiné pohlaví. Zcela jasně to teologové komentují již zmíněnou nemožností potencionální schopnosti zplodit děti. Tento fakt nemá co dělat s biologismem. Jsou heterosexuální páry, které tuto schopnost taky postrádají. Ale jen výjimečně. Homosexuálními akty lze zplodit dítě s tak malou pravděpodobností, jako při nepřirozených formách styku mezi mužem a ženou (anální nebo orální sex). Teologové tuto teorii ještě rozvíjejí: „Tuto neschopnost zplodit vlastní dítě homosexuálové utvrzují svou urputnou snahou o právo na adopci. Dokonce i s odhlédnutím od těchto bezpráví konaných na dětech svěřených do takovéto péče, i přes úspěšnost politických lobby homosexuálů, církev bude vždy neotřesitelně zastávat blaho člověka, a proto učit: sexuální spojení osob stejného pohlaví je něco zcela odlišného než manželské objetí. Ne každé sexuální spojení, ani mezi osobami rozdílného pohlaví, je vhodné také k tělesnému vyjádření lásky dotyčných osob.“

2.5 Odmítá církev homosexuály?

Církevní hodnostáři neustále zdůrazňují, že odmítají a zavrhují homosexuální chování a homosexuály žijící ve hříchu. Automaticky to znamená, že odmítají a zavrhují veškeré lidi žijící ve hříchu, („kdo je bez hříchu, ať první hodí kamenem“) místo aby milovali bližního svého. Ovšem zdá se, že stejně jako církev nezavrhuje lidi žijící v hříchu, tak ani nezavrhuje homosexuály. Toto nařčení církve je prý způsobeno pouhým nedorozuměním.

1. Církev důrazně vyžaduje, aby se s osobami s homosexuálním sklonem zacházelo s úctou a respektem. Odsuzuje každou formu bezpráví, nebo dokonce násilí vůči těmto osobám a vyžaduje úctu k důstojnosti jejich osoby jako k důstojnosti každého jiného člověka ve slovech, činech i zákonodárství.

2. Církev zavrhuje činy. Činy, které odporují Božímu stvořitelckému plánu, a proto nejsou objektivně v pořádku. Zavrhuje hříchy, ale ne hříšníka. Církev to činí proto, že upřímně pečuje o nynější i věčné blaho jak každého individua, tak společnosti.
3. Křesťanská nauka rozlišuje mezi svobodnými a úmyslnými homosexuálními akty, které považuje za hříšné, a mezi sexuální tendencí nebo sklonem, nějaké osoby (*Kongregace pro nauku víry* ve svém vyjádření rozlišuje homosexuální sklony a homosexuální jednání.). Prostým důvodem je fakt, že homosexuální tendence je především nezávislá na svobodné vůli (což ovšem neplatí o svévolné a bez výhrad svobodné zvolené homosexuální praxi). Homosexuální sklony vznikají a zpravidla nejsou svobodně zvoleny. Přesto by ale bylo špatné označit homosexuální sklon za indiferentní nebo vůbec dobrý, jak se to nezdá děje mimo církve a tu a tam i v samostatné církvi (od čehož se představenstvo církve distancuje s vysvětlením, že je to osobní názor jednotlivých církevních hodnostářů, či oveček Božích). I když tato náklonnost nepodléhá svobodné vůli člověka, a proto jako taková nemůže být hříšná, přesto není objektivně vzato „v pořádku“, tzn. není odpovídající lidské pohlavnosti, protože vede k chování, které odporuje moudrému Božskému plánu stvoření.
4. Z těchto důvodů nemůže být ospravedlněna ani sama aktivizace nesvobodně zvoleného homosexuálního sklonu nebo tendence.

2.6 Homosexuální tendence a nezcizitelná důstojnost člověka

Mnoho a mnoho lidí se ovšem distancuje od církevních hodnostářů, teologů i exegetů a tvrdí, že homosexuální akty jsou pro homosexuály stejně přirozené jako heterosexuální akty pro heterosexuály. „Pokud v jednom vztahu je sex jeho přirozeným vplynutím, proč v druhém ne?“ dodávají s převahou laici. Co je myšleno výrazem „přirozené“ – skutečně vnitřní náklonnost, jejíž vznik je často neobjasněný, ale která je v mnoha případech také již zjevně připravená jako argument. Ovšem normativně chápaná „přirozenost“ se neměří tím, jaká už právě je, ale dle identity s „Boží ideou“ člověka. Jinak bychom mohli i fyzická postižení pokládat za „normativní“ – shodují se teologové (poněkud podpásově). V tomto směru není tedy přirozené chovat se homosexuálně, i když to tak dotyčnému subjektu může připadat. Sexuální přání, odlišující se od vlastního významu sexuality, nesmějí být lehkovážně vysvětlována jako nezvratná náklonnost. Většina lidí má v některém období svého života takové či jiné, více nebo méně silné a výrazné touhy. Většinou samy od sebe zmizí.

V opačném případě teologové nabízejí psychoterapii. „Pokud se ale ukáže, že jde o jednoznačně homosexuální, případně nezvratné založení, neznamená to ještě, že tato osoba nemá jinou volbu, než svou orientaci v životě naplnit, případně propadnout promiskuitě.“ Argumentují teologové poněkud zcestně – každý homosexuál přece nemusí být nutně promiskuitní. Dodání, že „každý pokřtěný je povolán k cudnosti,“ je též lehce infantilní – každý homosexuál nemusí být nutně pokřtěný. Ovšem tyto výroky pro lidi homosexuální znamenají žít minimálně zdrženlivě před Bohem. Pro heterosexuály i homosexuály platí Kristovo: „Neboť beze mne nemůžete činit nic.“ Tedy modlitba a život jsou se svátostmi nezbytné v zápase o cudnost i pro dosažení křesťanského zdokonalení.

Jako *Imago Dei* má každý svou nezcizitelnou lidskou důstojnost, toto tvrzení platí i pro lidi s homosexuálními sklony. Ačkoliv církev tyto lidi považuje za ty, „kteří si v mnoha případech dobrovolně nezvolili“ (svou sexuální orientaci), stále jsou to jen a jen oni, kdo mají možnost volby – praktikovat či nepraktikovat svou homosexuální orientaci a „naplňovat“ ji v homosexuálním styku..

Což nesnižuje a nezaručuje cudnost, kterou si musí často a stále získávat a hájit s velkou námahou a heroickým vypětím. „Kříž se nedá žádnému z Kristových následovníků odejmout“ platí pro křesťana s homosexuálními tendencemi tak jako pro každého jiného.

Jak informuje Katechismus katolické církve – důležité je neztratit odvahu kvůli vlastnímu selhání: „Cudnost sleduje *zákony růstu*: prochází různými stupni, na kterých je ještě nedokonalá a náchylná ke hříchu. Ctnostný a cudný člověk je dějepisný ideál osoby, která samu sebe den za dnem formuje svými četnými svobodnými rozhodnutími; proto zná, miluje a koná mravní dobro také ve svém stupňovitém vývoji.“ Pokud někdo v tomto boji podlehe, může získat ve svátosti smíření odpuštění, uzdravení a nový začátek.

To platí jak pro křesťany potýkající se s homosexuálními tendencemi tak pro každou jinou bytost. „Tvrzení že homosexuální chování je navždy a trvalou nutností, je urážkou člověka s homosexuálními tendencemi, protože se mu upírá svoboda a důstojnost, která je charakteristická pro lidskou osobnost jako *Imago Dei*.“

Církev ze zásady nesouhlasí s tvrzením, že ten, kdo pociťuje homosexuální sklony, by se měl považovat za „homosexuála“, v žádném případě by neměl tuto svou orientaci „přijmout“, „souhlasit“ s ní, „identifikovat se“ s ní a tvrdí, že homosexuální orientace totiž není nic hodnotného – není dobře chápat ji jako něco k „přijetí“. K přijetí je hodný Ježíšův kříž, nikoliv homosexuální orientace. Výraz „přijmout“ homosexuální orientaci znamená „vsugerovat si ji“. Tvrdí církev.

I když sexualita ovlivňuje lidský život, lidskou osobnost, nelze nikdy její sexualitou definovat. Člověk přece není pro sexualitu, to sexualita je pro člověka. „Církev tedy neomezuje osobnost jen na její sexuální orientaci. Je to stejně nesmyslné, jako definovat člověka jeho nemocí, nebo slabostí, případně nedostatky – člověk je bytost. Je přece o tolik víc!“

Nikdy nelze dost často opakovat: Neexistují žádní „homosexuálové“, jen lidé, Boží děti, s nezcizitelnou důstojností, i když trpí chybnou sexuální orientací.

2.7 Závěr

Na otázku, proč církev odmítá homosexuály, církevní hodnostáři odpovídají: „*Bůh stvořil člověka a ženu, aby spolu žili a plodili děti.*“ (parafráze Bible, Genesis). Zdůrazňují také, že spojením Otce a Syna vzniká třetí božská osoba – Duch svatý. Stejně tak by sexuální spojení muže a ženy, stvořených dle obrazu božího, mělo dát vzniknout novému životu.

Církev rozhodně odmítá, že by nepřijímala homosexuály, naopak zdůrazňuje svou otevřenost a snahu pomoci jim. Stejně důrazně ale rozlišuje mezi lidmi s „homosexuálními sklony“ a „homosexuálně žijícími“.

3 Homosexualita z katolického pohledu

3.1 Homosexuální ideologie v církevních kruzích

Téma homosexuality se nenápadně ale rychle podařilo dostat do církevních katolických kruhů. Církev stejně jako sv. Pavel říká: „Nastalo odpadnutí od pravdy a nečekaně rychle se šíří velký chaos.“ Jsou to především dvě myšlenky, které otevírají pomyslné dveře těmto diskuzím:

- 1) Představa homosexuálů jako utlačované menšiny, jejíž práva jsou často a „především ze strany církve“ zanedbávána. Mnoho křesťanů tak zastává názor, že mají být litováni a že má být zjednána náprava, kterou může být pouze uznání homosexuálů. I sám Ježíš stál na straně utlačovaných, jak se křesťanům nediferencovaně a nepřetržitě říkalo a říká.
- 2) V další myšlence jde pouze o další etapu boje za sexuální lásku: oproti dřívější etice církve – „sexuální spojení jen pro plodení“ (katolické vnímání sexu a sexuality) – se teď přidává významu sexuálního splynutí i významu lásky. Tento – pro křesťany tak svůdný – myšlenkový pochod získává obzvláštní sílu díky sporu o antikoncepci a její

rozšířené odmítání katolickou naukou. Pokud se totiž sexuální spojení považuje za projev lásky, pak je tímto významem plození považováno za méně podstatné až nepodstatné. Principiální neplodnost homosexuálů je tedy biologickou nesmyslností, pokud si tito lidé dokážou při aktu „předávat lásku“. Výsledkem je: homosexuální „milování“ je mravně stejně dobré jako heterosexuální v případě, že je založeno na nějaké stabilitě podobné manželství.

3.2 Homosexuální ideologie a její katolická podoba – dogmata homosexuálů

„Homosexuál“ již dnes není nadávkou. Být homosexuálem znamená vyznávat jistý druh života a volit určitý životní styl. V čem tedy spočívá doktrína homosexuálů, kteří ji vydávají za „křesťanskou“ nebo „katolickou“?

Homosexuálové tvrdí, že na rozdíl od mrzačení sexuality (homosexuální znásilnění) v zajateckých táborech, vězeních atp., jsou vlastní sklony k homosexualitě dané „geneticky“ nebo „biologicky“, případně jsou „podmíněnou vlohou“. V křesťanském kontextu to znamená „variantu stvoření“ a z toho vyvození, že je Bohem chtěná a chráněná.

Jelikož jsou „homosexuální sklony“ homosexuálními křesťany chápány jako orientace daná Bohem, považují ji za nezměnitelnou. Proto je nesmyslné uznávat výraz „svádění k homosexualitě“. Větší reklama homosexualitě je chápána pouze jako dodání odvahy k vlastnímu projevu.

Homosexualita je „dar Boží“ – je tudíž velmi cenná, i když neschopná plodit děti. Každý zavrhuující soud je tudíž diskriminující a urážející pro tyto lidi.

S přijetím faktu vrozené orientace, jsou terapeutické pokusy nejen bezúčelné, ale dokonce je lze považovat za znásilňující lidskou svobodu a důstojnost. Homosexuálové nejsou totiž „nemocní“. Tyto „nátlakové akce“ na homosexuály působí spíše zraňujícím dojmem a vůbec nepomáhají k přijetí sebe sama.

Homosexualita je vrozená, a tudíž patří k „podstatě“ osobnosti. Je třeba si tuto podstatu uvědomit a přijmout ji. Mládeži by se při tom mělo pomáhat. To znamená, že ten, kdo homosexuálně cítí, by měl tuto svou orientaci „integrovat“ do svého života.

Katoličtí homosexuálové zdůrazňují i výraz „přijetí od okolí“. To zahrnuje i souhlas s respektem k jeho sexuální orientaci. Odepřít mu toto pomyslné „ano“ je bezpráví, které může vést až k těžkým depresím, případně k sebevraždě.

Homosexuální styl života je schopen vyrovnat se heterosexuálnímu životu i v katolickém slova smyslu – vždyť i někteří katoličtí heterosexuálové nemají možnost zplodit děti.

Homosexuálové v katolické církvi jsou stejně cenní jako heterosexuálové v katolické církvi. To, že jsem člověk „jiný“, se pro homosexuálního jedince nesmí stát degradujícím, nebo dokonce újmou.

3.1 Teologické názory psychoterapeutů

Křesťanské kruhy, vidící dnes homosexualitu mimo katolickou tradici, tedy vidící ji ve světle „homosexuálních dogmat“ se svorně bouří. Oficiální církevní vyjádření zní: „Neakceptujeme tato rádobý dogmata. Dogma znamená zjevenou pravdu, o které se nepochybuje a nediskutuje. Pokud se pokusíme vyvrátit tyto rádobý přírodovědná vysvětlení, nejsme konfrontováni s klidnou argumentací, ale s emocionálně laděnými obviněními.“

E. Fischer, kněz a terapeut v diecézi Feldkirch, se opovážil zaujmout jinou, duchu církve odporující pozici, a proto se na něj snesla bouře církevních hodnostářů. I přesto vzniknul zajímavý dokument, u něžž musíme připustit, že jde o věcnou a seriózní publikaci. Církevní zástupci hnutí homosexuálů – i ti, kteří jsou heterosexuálové – přebírají homosexuální dogmata (výše zmiňovaná) a „překládají“ je do křesťanské terminologie:

- Konstituční homosexualita není odchylkou od Božího řádu, ale Bohem chtěnou „variantou stvoření“.
- Pokud je homosexuální spojení dvou lidí vyjádřením lásky, pak je právě tak, nebo alespoň podobným způsobem „darem Božím“ jako heterosexuální láska, a tedy je důvodem k vděčnosti.
- Jádro bezpráví na homosexuálech spočívá v hodnocení jejich sexuálního chování jako hříchu, což je odvozeno z mentorující morální představy církve, která v minulosti i přítomnosti mnoho lidí ranila a odradila. Pro tuto svou zkostnatělost je zcela zjevně neschopná učinit po právu „dynamicky se rozvíjející společnosti“ a přijmout osobnost se vším co k ní patří. Tedy i se sexuální orientací.
- Pokud církevní hodnostáři odmítají komplexní osobu, tedy ji přijímají jen s podmínkou sexuální orientace, je logické, že mnoho lidí toto nepřijme. I homosexuálové jsou křesťané. Říci někomu „ne“ kvůli jeho orientaci, nebo dokonce říci „ne“ jeho orientaci, kterou pokládáme za bytostnou podstatu člověka, znamená říci „ne“ člověku jako osobnosti. Kristus však říká: „Miluj bližního svého.“

- Je pravdou, že Bible ve Starém i Novém zákoně používá jinou terminologii. Např. Pavel ve svých listech nezná rozdíl mezi homosexuálními sklony a homosexuálními činy, ačkoliv „moderní církve“ už toto rozlišuje. Ale hájíme i jiné biblické texty, jako třeba trest smrti pro homosexuály. I „moderní církve“ se od těchto textů distancuje s vysvětlením historické podmíněnosti národa a zvyků. Neměly by být stejně kriticky odmítány její fundamentalistické normy týkající se sexuality?

3.2 Odpověď víry na dogmata homosexuálů

Teologové odmítají sami vyvozovat nějaké závěry a odvolávají se na Pavlův list Římanům, kde Pavel píše:

„Proto je Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže zneuctívají svá těla; vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli – on budiž veleben na věky! Amen.

Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně muži zanechali přirozeného styku se ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému, muži s muži provádějí hanebnosti, a tak sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svou scestnost.“

Tak popisuje Pavel Římanům homosexualitu jako následek odpadnutí od Boha. Otázkou je, zda text starý téměř dva tisíce let, silně nábožensky motivovaný, je jakousi zárukou. Pavel totiž jasně říká – homosexualita je důsledek Božího hněvu. Vlastně je to trest. Za hříšnost ignorující Boží vůli.

To by ale všechny jedince s homosexuálními sklony pasovalo do role hříšníků hříšných mnohem víc než jakýchkoliv jiných lidí. Spojení homosexuality s hříchem je stejně mystické jako kauzální spojení smrti a nemoci s hříchem. Logicky vyplývá, že lidé umírají „na hřích“. Ovšem umírají hříšníci i svatí. A není tajemstvím, že mnoho svatých zemřelo na následek hrůzných nemocí...

Absurdní je usuzovat z rýmy jednoho na „malý hřích“ a ze zápalu plic druhého na „velký hřích“. V příběhu o uzdravení muže slepého od narození Ježíš vyvrací pseudologii „velkého“ a „malého“ hříchu. Tak je to i s homosexuálními sklony – jsou sice následkem hříchu, ale nemusí být následkem hříchu tohoto konkrétního člověka, který tyto sklony u sebe odhalí.

To ani nevylučuje možnost, že si někdo svou homosexualitu „přivodil“ nevhodným experimentováním – asi jako alkoholismus pitím. Je známo, že psychologové radí mladistvým, kteří si nejsou jistí svou sexuální orientací, aby v žádném případě nezkoušeli

pohlavní styk ani s jedním pohlavím – tím si totiž svou orientaci „upraví“. V podstatě dávají za pravdu církevním hodnostářům, tvrdícím, že si homosexualitu lidé přivodili různými svody, případně byli homosexuály „učiněni“ špatným příkladem rodičů. Otázkou je, zda se k rodině či rodičovským příkladům může vyjadřovat někdo, kdo rodinu nemá.

3.3 „Homosexuálové“, „lidé s homosexuálními sklony“ a „homosexuálně žijící“

Homosexuální sklony i homosexuální činy jsou v rozporu s Božím záměrem stvoření, nesmíme je ale ani přesto redukovat na jeho podstatu. „Nikdo se nenarodil jako homosexuálů“ (R. Cohen), všichni lidé jsou heterosexuální, jen u některých je heterosexuality chorobně překryta city ke stejnému pohlaví. „Naše heterosexuality leží zasypána tisícem strachů,“ říká C. Cook, sám bývalý homosexuál. Neexistují tedy homosexuálové, ale heterosexuálové nesoucí takový sklon. I proto bychom se měli – jak říká J. Harvey i jiní – vyvarovat slovních obrátů jako: „On je homosexuál.“ Jeví se důležitější, než by se mohlo na první pohled zdát. Zkušenost z oblasti sexuálního násilí na dětech odhaluje svým způsobem, co se tím míní: na základě zkušeností s lidmi s takzvanou „mnohonásobnou poruchou osobnosti“ nebo „asociativní poruchou identity“ důsledkem nejhrubší brutality na dětech varuje Ullha Fröhling před tím, aby se mluvilo jednoduše o „poruchách“. V uších dotyčného je to „*velmi zraňující*“, neboť: „Tito lidé to pociťují tak, jako by celá jejich existence byla označena za poruchu. Proto někteří mluví raději o mnohočetném složení osobnosti – ne o poruše.“

Takže neexistuje žádný „homosexuál“, ale jen člověk s homosexuálními sklony – říká církev. Člověk sám není poruchou, porucha neurčuje a nedefinuje jeho identitu, zůstává jen na povrchu, dotyčný stojí „proti ní“, i když se od ní dokáže tak málo odloučit jako od jiného utrpení.

Pokud dříve chybějící rozlišení mezi orientací a aktem vedlo ke špatným hodnocením, pojem „homosexuál“ dnes vede k jiné chybě – k redukování člověka na jeho sklon.

Od homosexuálního sklonu je třeba odlišit i sebeoznačení „schwul“ – k tomuto výrazu neexistuje kompetentní český výraz, snad jen lidové „teplý“ : „Homosexuál“ označuje směr sexuální orientace, „schwul“ je „sociopolitická identita“ a vzniká osobním rozhodnutím pro homosexuální život.

3.4 Homosexuální sklony v kněžském semináři

Různé diecéze mají různý přístup k otázce, zda jsou lidé s homosexuálními sklony způsobilí stát se kněžími. Pražský teologický seminář k tomu říká:

- Ale zdá se, že mnoho diecézí činí malý, nebo jen nepatrný rozdíl mezi kněžskými kandidáty s heterosexuálními a homosexuálními sklony
- Zbylé diecéze lidi s homosexuálními sklony zásadně vylučují, zejména pokud někdy žili tomu odpovídajícím způsobem.

Jedni se neobávají vůbec a druzí až moc.

Každý, kdo sám sebe označuje za „homosexuála“, tím vytváří v kněžském semináři problémy sobě i ostatním. Většina studentů odmítá, aby se o tom bratři dozvěděli. Přirozeně, že rektor, vedoucí, spirituál i biskup jsou o tom informováni...

V základě rozlišují lidi s homosexuálními sklony v semináři do čtyř kategorií:

- 1) *Cudný seminarista*, který nechce mít žádné (homo)sexuální sklony. Žije v modlitbě s Kristem a většinou se nikomu v semináři se svými homosexuálními sklony nesvěří.
- 2) *Seminarista bojovník*. Hledá pomoc, aby zůstal čistý, svůj problém udržuje v tajnosti; sdělí jej jen nemnohým.
- 3) *Seminarista, páchající závažný poklesek*. To pomocí masturbace a pornografie. Tento seminarista uvažuje, zda by neměl seminář opustit.
- 4) *Seminarista, který říká, že je homosexuál*.

Zástupci třetí kategorie někdy o všem mluví se spirituálem. Spirituál má těžkou povinnost seminaristovi „poradit“, aby seminář na několik let opustil. Výraz „na několik let“ znamená do té doby, než se naučí své sklony k pornografii a masturbaci ovládat. Stejně je na tom ale i heterosexuální seminarista s podobnými sklony. Oběma těmto skupinám je doporučena pomoc skupiny „Sexholic Anonymus“. Po návratu do semináře je to právě spirituál, kdo odhadne jejich pokrok a způsobilost pro náboženský život, případně kněžské svěcení.

U čtvrté kategorie se musí věc vyjasnit. Pokud seminarista přijme celibát a život v čistotě, není nikde problém. Jestliže nechápe, proč by měl žít v čistotě, není připuštěn ke svěcení, aby nepodryval učení církve o homosexuálním chování.

Otec Harvey jmenuje postoj k homosexuálům v kněžském semináři: „Pravdou je, že některé osoby s homosexuálními sklony vyhledávají útočiště v řeholím životě nebo kněžství a v nich mnozí další vidí ve svém posvěceném celibátu formu obětující se lásky ke Kristu. Myšlenka, že homosexuálové to přitom mají lehčí, je – jak ukazuje zkušenost – nesprávná... Mnoho

katolických kněží, řeholníků, klinických psychologů a psychiatrů v tomto směru dává církvi za pravdu.“

Profesor Andreas Laun si ve svých dílech klade otázku, zda je povoláním homosexuála být knězem: „Na základě své znalosti seminářů v USA, Austrálii, na Novém Zélandě, v Anglii a jižní Africe mohu říci: počet seminaristů s homosexuálními sklony je vyšší než průměr populace, ale ne tak vysoký, jak se tvrdí... Rozhodně nejsem toho názoru, že kněžství se stává *povoláním homosexuálů*. Dá-li seminarista najevo, že je homosexuál, mnoho věřících k němu nebude mít důvěru. Pokud své sklony udrží na uzdě, jinými slovy je bude skrývat, věřící jej přijmou a bude moci vykonávat své povolání. Někteří laici možná budou vědět o jeho sklonech, ale svým příkladem je povzbudí k udržování morálně teologické čistoty.

Ať je seminarista homosexuál nebo heterosexuál, musí bezpodmínečně přijmout učení církve o homosexualitě. Tedy ztotožnit se s faktem, že homosexuální akty jsou na základě přirozenosti špatné a že sklon k takovýmto aktům sice není hříšný, ale je objektivně v nepořádku. Tento sklon nevede k naplnění lidské sexuality, na rozdíl od fyzické přitažlivosti mezi mužem a ženou, která ve velké většině případů vede k přátelství, k touze po fyzickém spojení a k založení rodiny.

Tyto přirozené sklony mohou samozřejmě zneužít i heterosexuálové tím, že se pouštějí do různých aktů rozkoše. V tomto případě staví osoba akty sexuálního uspokojení do protikladu s Božím řádem. Sklony ale mohou být očištěny tím, že se člověk takovýchto činů vzdá.“

Richard Cohen k tomu říká: „Dospělí s homosexuálními sklony obvykle považují život v čistotě za těžší než osoby heterosexuální, neboť mladý muž s těmito sklony vyrostl ve strachu před tím, že by sdělil své pocity nejbližší rodině. Často je sám, tráví mnoho času u televize a na internetu pátrá po lidech stejných jako on. Možná hledá útočiště v masturbaci, pornografii a homosexuálních aktech, které se pak často stanou závislostí.

Heterosexuál může své sexuální problémy snáze svěřit příteli. Chápe, že sexuální napětí patří vlastně do manželství. Může se svobodně rozhodnout ke sňatku. Pokud je knězem, řeholníkem nebo laikem, který žije požehnaný život, je mu jasné, že mohl vstoupit do manželství, ale této možnosti se kvůli evangelium a kvůli církvi vzdal.

I muži s homosexuálními sklony i heterosexuální muži by si měli před vstupem do semináře nebo do řeholního společenství vyžádat duchovní a psychologickou radu.

Ti, kteří jsou v seminářích nebo v řádových společenstvích odpovědní za výchovu a formaci mladých kněží a mnichů, by neměli považovat homosexuální sklony za téma nevýznamné nebo mu nepřikládat vůbec žádnou důležitost.

Všichni by se měli držet tak daleko, jak je to jen možné, od ireálného světa homosexuální fantazie a nepovažovat se za homosexuály. Jsou Božími tvory a skrze křest a ostatní svátosti jsou bratry a sestrami v Kristu. Místo toho, aby se pokoušeli předefinovat čistotu jako monogamní vztah s jednou osobou s homosexuálními sklony, měli by seminaristé a kněží rozvíjet vnitřního ducha čistoty, a sice v souladu s bohatou tradicí církve (Katechismus katolické církve, č. 2337 – 2345).

„Čistota vyžaduje každý den modlitbu, především za pomoci uctívání Matky Boží, spojenou se zdravou duchovní četbou a radou duchovního vůdce. Čistota je posilována čistým přátelstvím s cudnými muži a ženami. V čistotě nesmíme vidět nějaké břemeno uložené církevními otci, ani církevním řádem, ale musíme v ní odhalit akt oddané lásky ke Kristu. To je cesta, kterou se ubíral klérus a řeholní řády po celá staletí. Při své práci s kněžími, seminaristy a laiky jsem se setkal s mnoha svatými lidmi, kteří přes *objektivní nesprávnost* svého homosexuálního založení zůstali čistí. Po 20 let apoštolátu s *Courage* jsem byl svědkem toho, jak laici s homosexuálním založením, muži i ženy, žili čistě, přestože existovaly boje a museli přemáhat různé lidské překážky. Tito lidé se naučili, že dar čistoty byl dán Duchem Svatým společenství, které sdílí jejich představu o úplné čistotě. Realizují poznání, že čistota je hlubokým osobním spojením s Kristem a našimi bližními – zahrnující v tom bratry s homosexuálními sklony.“

3.5 Závěr

Katoličtí homosexuálové vyvíjejí velký nátlak na církev, aby uznala jejich práva. Církev stále tvrději odmítá argumentaci vycházející z dokumentu starého téměř 2 000 let. Napadá mě pouze výraz válka.

Otevřená válka mezi církevními hodnostáři a homosexuály je ale nevyrovnaná. Na jedné straně církevní hodnostáři odlišující „homosexuální sklony“ a „homosexuální chování“ dokladované chladně a pořád dokola, na straně druhé homosexuálové chtějící rovnocenný přístup a možnosti, nemálo podkládané citovým vydíráním.

4 Osobnosti zabývající se touto problematikou

Richard COHEN

USA, psychoterapeut, prezident NARTH, autor příslušné odborné literatury

John HARVEY

USA, odborník v oblasti morální teologie, zakladatel „Courage“, katolického hnutí pro lidi s homosexuálními sklony, již více než 40 let se věnuje pastorační práci homosexuálů a jejich rodin

Andreas LAUN

Rakousko, profesor křesťanské etiky na vysoké škole v Heiligenkreuz u Vídně, světící biskup v Salcburku

Christa MEVESOVÁ

Německo, psychoterapeutka pro děti a mládež

Josef SPINDELBÖCK

Rakousko, profesor křesťanské etiky v Gamingu, člen dolnorakouské komise pro etiku

Závěr

Při hledání odpovědí na dvě celkem prosté otázky, jsem se dostal na tenký led. Teologové a exegeti se k tomuto tématu jen neradi vyjadřují, a když už, tak nechtějí být jmenováni. Často se mi stalo, že jsem hovořil s lidmi, kteří řekli: „Církev to vidí takto, ale já upřímně...“

Sami teologové i exegeti se často odvolávají na chybný překlad Bible a z toho plynoucí „nedorozumění“.

Odpovědi na své otázky jsem získal. I když jsem měl někdy pocit, že si budu muset vzít slovník. Nejen k cizojazyčné (převážně německé) literatuře, ale i k rozhovorům s teology. Některé odpovědi byly tak složité, že jsem se v polovině věty ztrácel a vůbec netušil, o čem že se to vlastně bavíme.

Nemalé trable mi působilo udržet si ve věci nadhled a neinfiltrovat do textu své vlastní názory a myšlenky, a tím jej nezkreslovat, nebo neznehodnocovat.

Jak už jsem zmínil, dalším úskalím mé práce (krom neochoty katolíků) byla cizojazyčná literatura. Se skrovnou slovní zásobou jsem se pustil do četby vědecky, technicky i citově laděných dokumentů a prací.

Ze všech autorů mě asi nejvíce oslovil Andreas Laun. Jako jediný ve svých knihách totiž nepřistupoval k homosexuálům jako k něčemu, co je třeba zavrhnout a jeho díla nejsou pouhým snášením důkazů „proč ne“.

Otázky:

- 1) Proč odmítá církev homosexualitu?
- 2) Jaké prostředí vytváří církev homosexuálním křesťanům a homosexuálům vůbec?

Odpovědi:

1) Protože odporuje jejímu pohledu na lidskou sexualitu, pojetí člověka a jeho stvoření k obrazu Božímu.

2) Církev oficiálně vytváří lidem „s homosexuálními sklony“ celkem přívětivé prostředí. Tyto lidi neodmítá, naopak jim – svým způsobem – chce pomoci. Lidé „homosexuálně žijící“, se ale dle římskokatolické církve stávají hříšníky.

I přesto, že veřejné vyjádření církve je, že homosexuály neodmítá, nemohu se zbavit dojmu, že je ani nepřijímá. Respektive že vytváří takové podmínky, ve kterých lidé

homosexuální nemohou uzavírat svazky, ani svobodně existovat. Výraz „svobodně“ zde nepoužívám v liberální definici. Svobodou si představuji uznávané svazky homosexuálů bez ohledu na to, zda praktikují homosexuální styky či ne.

Osobně se divím, jak si církevní hodnostáři dovolují mluvit do věcí, kterým vůbec nerozumí a nemají s ní žádnou praktickou zkušenost, jako například rodina, otcovství a mateřství a další témata.

Sám za sebe musím souhlasit s křesťanskými homosexuály a jasně cítím jejich utlačování církví. Ta svatá a neposkvrněná církev, hlásající „Miluj bližního svého“, jedním dechem dodává: „Ale na tohle si dávej pozor a tomuto se vyhýbej obloukem!“

Pokládám si tedy další otázku: kde je absolutní spravedlnost? A proč se každému měří jiným metrem?

Seznam použité literatury

- AARDWEG, Gerard J. M. van den. *Das Drama des gewöhnlichen Homosexuellen : Analyse und Therapie*, 3. Aufl. Neuhausen-Stuttgart : Hänssler 1995. ISBN 3-7751-983-8.
- AARDWEG, Gerard J. M. van den. *Selbsttherapie von Homosexualität : Leitfaden für Betroffene und Berater*, 2. Aufl. Neuhausen-Stuttgart : Hänssler 1999. ISBN 3-7751-2469-1.
- BECK, Eleonore. *Věřím : Malý katolický katechismus*. 2. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 2001. ISBN 80-7192-509-8.
- Bible : český ekumenický překlad*. Praha, Česká biblická společnost : 1993. ISBN 80-900881-8-X.
- DE MATTEI, Roberto. *Kirche und Homosexualität*. Stein am Rhein/Schweiz, Christiana Verl. : 1996. ISBN 37-171-100-39.
- GUMBEL, Nicky. *Otazníky života*. 2. dopl. vyd. Praha : Křesťanská misijní společnost 2001. ISBN 80-86449-11-4.
- GRÜN, Anselm. *Pokoj v srdci – být v souladu sám se sebou*. 1. vyd. Praha, Paulínky : 2007. ISBN 978-80-86949-37-6.
- GRÜN, Anselm - ROBBENOVÁ, Ramona. *Ztroskotals? Máš šanci!* Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství : 2004. ISBN 80-7192-786-4.
- GRYGAR, Jiří. *O vědě a víře*. 1. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství : 2001. ISBN 80-7192-535-7.
- HARVEY, John. *The Truth about Homosexuality*. San Francisco, Ignatius Press : 1996. ISBN 0-898-70-583-5.
- KAY, Arthur. *Jsi tam , Pane? Zajímám tě? Víš o mě?* 1. vyd. Praha : Křesťanská misijní společnost 1995. ISBN 80-901960-2-0.
- Kompendium Katechismu katolické církve*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 2006. ISBN 80-7195-047-5.
- LAUN, Andreas. *Homosexualita z katolického pohledu*. 1. vyd. Olomouc, Matice cyrilometodějská : 2003. ISBN 80-7266-138-8.
- MARTIN, Andreas. *Co znamená být katolíkem*. 1. vyd. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství : 2004. ISBN 80-7192-794-5.
- REFATTO, Florindo. *Nový člověk, nová píseň*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství : 1994. ISBN 80-85527-68-5.

- SUROŽSKIJ, Antonyj. *Tváří v tvář*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství : 2002. ISBN 80-7191-550-0.
- WALSCH, Neal Donald. *Hovory s Bohem III*. Praha, Pragma : 1999. ISBN 80-7205-699-9.
- WONS, Krysztof. *Pokoušení – a jak jim čelit?* Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství : 2005. ISBN 80-7192-895-X.
- COHEN, R. *Coming Out Straight – Understanding and Healing Homosexuality*. Winchester – Virginia, 2000 (Deutsche: *Ein anderes Coming out*. Gießen 2001).
- HARVEY, John. *Homosexual Personen*, Salzburg, 1987.
- JUSTIN. *Dialog mit dem Juden Tryphon*. München-Kempten o. J.
- LAUN, Arthur. *Homosexualität aus katholischer Sicht*, Zweite Auflage, Franz-Sales-Verlag-Eichstätt, 2001
- MÜLLER, W. *Der homosexuále Mensch*. Mainz, 1988